

Čís. 464.

Přeplácení cen (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

Skutková podstata §u 9 cit. zák. jest splněna již nabídnutím nebo poskytnutím přehnané ceny; cena docílená kupitelem při dalším prodeji nepřichází vůbec v úvahu.

Pokud jest kupitel povinen zjednat si vědomost o tom, že pro kupovanou věc jsou stanoveny maximální ceny?

Pro skutkovou podstatu přečinu dle §u 9, odstavec třetí, cit. zák., jest lhostejno, pro jakou formu předražování byl pachatel již odsouzen.

(Rozh. ze dne 2. června 1921, Kr I 807/20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku lichevního soudu při zemském trestním soudě v Praze ze dne 29. července 1920, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem dle §u 9 čís. 3 zák. ze dne 17. října 1919 čís. 568 sb. z. a n.

Důvody:

Hlavní námitka zmateční stížnosti, uplatňovaná s hlediska důvodu zmatečnosti čís. 9 a) §u 281 tr. ř., scustřeďuje se v tvrzení, že k deliktu dle §u 9 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n. nestačí o sobě průkaz, že někdo předmět, při nákupu přeplacený, hodlá zciziti, nýbrž že je zapotřebí, by pachatel měl úmysl předmět, přeplacením nabyty, zciziti se ziskem. Takovýto úmysl obžalovaného není prý v rozsudku zjištěn, obžalovaný naopak část koupeného srnce prodal nejen bez zisku, nýbrž s 50 proc. ztrátou, přenechav dotyčné množství 12 K za 1 kg, ač sám platil 24 K za 1 kg. Zmateční stížnosti nelze přisvědčiti. Dle doslovu §u 9 cit. zák. spočívá skutková podstata tohoto deliktu v tom, že pachatel při nákupu předmětu potřeby, jež dále hodlá zciziti, přeplácí cenu, úředně stanovenou. Dle toho je trestný čin dokonán již v okamžiku nabídnutí nebo poskytnutí přehnané ceny a nepřichází vzhledem k tomu s hlediska tohoto místa zákona vůbec v úvahu cena docílená pachatelem při prodeji a zisk, jehož snad takto dosaženo. Těžiště tohoto trestního ustanovení spočívá právě již v drahém nákupu předmětů potřeby a nikoli v dalším jich prodeji. Doslov §u 9 byl volen s rozmyslem a důvodně; mělyť ustanovením jeho zasaženy býti i ony za války vzniklé výstřelky hospodářského egoismu, jimiž se vybíjí snaha, nakupovati draho, nebo které aspoň nedbají přehnaných nákladů nabývacích, poněvadž jsou provázány vědomím, že i zboží draho koupené najde odbyt. § 9 zakazuje proto již i takové jednání, které ještě před tím, nežli zboží přejde od výrobce neb obchodníka ke spotřebiteli, má působením na tvoření se ceny připravití a zabezpečiti pozdější zdražení zboží a tím pozdější úspěšné požadování zjevně přemrštěné ceny. S jakým výsledkem prodej v tom kterém případě pro přeplácejícího skončil, vynesl mu zisk či nikoli, je se stanoviska zákona nerozhodno. Zmateční stížnost snaží se proto vkládati do zákona znaky, které tam obsaženy nejsou a jež se přičily intencím zákona, majícího za účel zameziti veškeré zvyšování cen. V tomto případě šlo o srnčí zvěř, pro kterou byla nařízením vlády ze dne 2. září 1919,

čís. 497 sb. z. a n. stanovena nejvyšší cena 6 K 30 h za 1 kg. Účelem úředně stanovených cen jest zajisté čeliti v zájmu spotřebitelstva přehnaným požadavkům prodávatelů. Zmíněnou úřední cenu přeplatil obžalovaný vědomě a z vlastního popudu, nabídnuv a také zaplativ prodávajícímu 24 K za 1 kg. Tím splnil však, čeho se vyžaduje ke skutkové povaze deliktu dle §u 9 cit. zák. Vůči hořejším úvahám je naprosto lhostejno, zač a zejména zda se ziskem či se ztrátou obžalovaný srnce dále prodal a nevyhledává se proto ke skutkové povaze §u 9 cit. zák. ani v subjektivním ohledu nijakého úmyslu ziskuchtivého. Nezjištění jeho nezakládá proto neúplnosti čís. 5 §u 281 tr. ř. Stížnost namítá dále, že obžalovaný neznal shora uvedeného nařízení vládního o nejvyšších cenách zvěře. Tvrzení toto nenalézá sice ve zjištěních rozsudku opory a není uplatňovaný nedostatek rozsudku vytýkán stížností také ani s hlediska formelního důvodu zmatečnosti čís. 5 §u 281 tr. ř., jenž by přicházel v úvahu. Avšak ani věcně nemůže námitka ta obstáti. Jako řezník a uzenář ví obžalovaný a vzhledem k svému povolání věděti musí, že pro určité předměty potřeby, jmenovitě potraviny, jsou stanoveny úředně nejvyšší ceny. Nejvyšší ceny za srnci byly též uveřejněny ve sbírce zákonů a nařízení. Kupoval-li tedy obžalovaný věc, jež je v úzké souvislosti s jeho povoláním, bylo zajisté jeho samozřejmou povinností, by si zjednal vědomost o tom, nejsou-li pro věc tu stanoveny nejvyšší ceny. Opomenul-li tak učiniti a kupoval-li na nebezpečí, jednal zajisté cum dolo eventuali, jenž jsa odrudou dolí directi ke skutkové povaze předmětného trestného činu úplně stačí. Důvod zmatečnosti čís. 9 a) §u 281 tr. ř. není proto dán. Totéž platí však i o dále dovolávaném důvodu čís. 10 §u 281 tr. ř., kterým brojí stížnost proti tomu, že nalézací soud kvalifikoval jednání obžalovaného jako přečin vzhledem k tomu, že byl již odsouzen pro přešupek ve smyslu §u 20 čís. 1 cís. nař. ze dne 24. března 1917 č. 131 ř. z. Poukazujíc na dřívější doslov souběžných ustanovení cís. nař. čís. ř. zák. 228/15 a 261/16, kde se užívá výrazu: »der rückfällige Täter...«, jakož i na pojem zpětnosti, vyžadující odsouzení pro týž čin trestný, míní stížnost, že odsouzení obžalovaného pro přečin by bylo oprávněno jen tehdy, kdyby byl již jednou odsouzen pro přeplácení cen. Než stížnost není odůvodněna, naopak dlužno souhlasiti s úplně správným náhledem soudu nalézacího. Ve stati o předražování (§§ 7 až 13) zákona o lichvě, činí se skutková povaha přečinu závislou důsledně na tom, byl-li pachatel již jednou pravoplatně odsouzen »p r o p ř e d r a ž o v á n í«. Z toho, že zákon používá povšechného výrazu »p ř e d r a ž o v á n í«, aniž dává nějak na jevo, že musí se jednati o předražování téhož druhu, plyne, že nelze zákonu dávatí výklad tak úzký, jak to činí stížnost. Pro stanovisko soudu nalézacího mluví ostatně i motivy zákona, kde se v poznámkách k §u 6 zákona o lichvě praví, že v kapitole o předražování stanoveny byly nové skutkové podstaty zločinu, při čemž vedoucí myšlenkou bylo, že ke kvalifikaci přečinu postačí, byl-li pachatel pro j a k o u k o l i f o r m u p ř e d r a ž o v á n í jednou pravoplatně odsouzen. Odsouzení obžalovaného pro přečin je proto v zákoně odůvodněno.

Čís. 465.

Ke skutkové podstatě §u 305 tr. zák. se nevyžaduje vybízení k nějakému násilí, nýbrž stačí, bylo-li vybízeno k činu protizákonnému.